

DOMOVINA

Ishaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono, temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrate po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Nemška „spravljivost“.

Nemške stranke so sedaj pred volitvami v škripcih, kako olupšati svoje nagajivo in brutalno vedenje v državnem zboru pred svojimi volilci. Za časa parlamentarne dobe jih to ni mnogo brigalo, kajti vprašali niso nikogar za dovoljenje. Znano je še, kako je pred nedavnim prošli po slane profesor Pfersche odgovoril zvezi nemških industrijcev na nek opomin, da ne dela v nji hovem smislu, ne za njihove koristi: „Industriji se lahko obesijo!“

Ta ošabnost pa je nemške kandidate za državni zbor minila, ko je treba imeti ljudske glasove. Ker se ima nemški kmet ravno tako kakor naš slovenski boriti za vsakdanji kruh, dal bi brco svojim zastopnikom, kojim ni za drugo, nego za zdržbo in pretirano nacionalno stremljenje. Zato je treba ubrati napram volilcem drugo struno. Pokazati mu je treba, da zavisi njihovo zveličanje le od — nemškega državnega jezika in enakih budalosti. Naslikati je treba nerazsodnim volilcem Slovane, kot najhujše pošasti, ki preže na nemško kri. In taka strašila prinesejo nemškim prenapetnežem dvojno: zavarujejo jim zopet mandate in ljudsko slavo kot svojim rešiteljem, nadalje pa raznesejo med sicer mirno kmečko prebivalstvo skrajno sovraštvo do Slovanov, katere večina pogorskih Nemcev komaj po imenu pozna.

V tem znamenju izdajajo nemške stranke volilne oklice. Človek mora sicer obžalovati zakrknjene nemške volilce, katere je mogoče uspešno „farbati“ s podobnimi izmišljotinami in satanskim obrekovanjem Slovanov. To je pravcata židovska reklama za nemške lovce po mandatih.

Vse druge stranke je pa menda prekročila v tem pogledu „Nemška ljudska stranka“ na Štajarskem. Ta je izdala te dni volilni oklic, ki je sestavljen v revolucionarnem smislu. Pri Slovencih bi pač podobna hujskarija bila nemogoča.

Oklic pravi: „Nesrečni slovansko klerikalni vladni sistem od Taaffeja pa do danes je zadal Nemcem najhujše gospodarsko škodovanje (aha, to zaleže pri kmetijskih volilcih!) in najobčutnejše narodno ponižanje“ (zadnje je zopet dobro za bolj razborite volilce). „Čehom ni z obstrukcijo za zadoščenje storjenih jim krivic, temveč le za češko državno pravo, za razbitje ustave, za raztrganje države.“ Navedene fraze so name njene onim par volilcem, v katerih je še kaj patrijotičnega duha. Tem je treba stvar naslikati, kakor da bi Čehi že držali državo vsak na svojem koncu ter čakajo le migljaja, da potegnjejo ter jo — raztrgajo. Nemškemu kmetiču, ki si položaj res tako misli, zatrepeče kajpak srce, češ, sedaj pa sedaj se nam država pretirga ter pridem morda s svojo koč v češko državno polovico. Pa je tudi upravičen tak strah!

V ostalem pa Nemci baš v tem oklicu pri poznajo, da se je Čehom zgodila krivica.

Zelo bojevite so tudi naslednje besede v oklicu: „Samo edna je rešitev: popolno pretrganje s slovansko klerikalnim sistemom, ki je vrgel državo v nevarnost razpada! Nikakšne sprave s slovanstvom in njegovimi nenasitnimi (?)

zahtevami! Država se mora zopet postaviti na svoje naravno (!) in zgodovinsko (?) stališče in — ceterum autem censeo — nemščini se mora pri poznati stališče državnega jezika.“ To bi se bilo, vse dalo s par besedami povedati: Nemci hočemo dobre stare čase nazaj, ko je bil Slovan potrpežljivo nakovalo, Nemec pa — kladivo. Žal za Nemce, teh časov ne pričarajo več še tako bojeviti volilni oklici.

Naenkrat se čutijo Nemci v pravcati kletki, ko pravi omenjeni volilni oklic: „Nemci v Avstriji smo v stanju obrambe. Dokler slovanski sovražnik stoji pred zidovjem (kako kruti so vendar ti Slovani!), imamo le edno dolžnost: neizprosno boj tudi z najostrejšim orožjem do skrajnosti!“

Končno po visokoleteči politiki pride oklic tudi domov ter opisuje veliko nevarnost, katero hočejo zadati Slovenci dežel. Štajarski. Kakor Čehi z velikim avstrijskim zemljevidom, namera vajo Slovenci storiti s Štajarsko: brezusmiljeno jo raztrgati. Oklic pove to nevarnost volilcem z besedami: Zastopniki nemške Štajarske pa bodo obračali svojo živahno skrb svoji ožji domovini ter se postavili vsem nakanam, ki merijo na raztrganje dežele in na pokopanje nemštva na Spodnjem Štajarskem, odločno v bran. Ne za stopinjo zemlje, ne pičice nemške pravice se ne sme žrtvovati!“

Kakor vidimo, novodobni nemški „don Kvižoti“ skrbijo tudi v teh resnih časih za izborni zabavo, ko gredo s sulicami nad črdo ovac in z meči nad vetrne mline.

Njihov strah in njihova skrb za spodnje štajarsko nemštvo pa jim bosta odvzeta, če prodre naš kandidat v skupini mest in trgov, kajti s tem bo vendar enkrat tudi na zgoraj dokazano, da Nemcev pravzaprav na Spodnjem Štajarju ni. V tem znamenju vsi na delo za našega poslanca v tej skupini!

Misli ruskega lista o avstrijskem položaju.

Pod naslovom „Avstrijskija djela“ piše velengledni ruski list „St. Peterburgskija Vjedomosti“ glasilo kneza Uhtomskija jako zanimive črtice o avstrijskem položaju. Ne da bi prideli kaj komentarja, puštimo govoriti ruskega tovariša samega.

„Razpust državnega zbora in razpis novih volitev nista niti najmanj vplivala na zblizanje sovražnih si narodnosti v Avstriji, no, obratno, še bolj je vzrastlo medsebojno sovraštvo. Zamore se pripetiti, da volitve ne bodo podale tega, česar se ministerstvo nadeja, to je, ne bodo po dale življensko-sposobnega parlamenta.“

Kaj hode storila vlada, ako i v novem zboru obstrukcija zasede prvo mesto? Na to vprašanje odgovarjajo nekateri uradni organi, da v takem slučaju preostane edin izhod — popolnoma odstraniti parlamentarizem in upravljati državo na podlagi § 14 t. j. absolutistično. Vendar takemu odgovoru je treba popravka. Govorijo o odstranjenju parlamentarizma v Avstriji; aije mogoče odstraniti to, česar ni? V Avstriji je parlament, no ni parlamentarizma. Z drugimi besedami, kakršno

koli rešitev naj ukrene državni zbor, vlada ni zavisna od te rešitve. Ministerstvo ostane v oblasti, če bi tudi večina zbora zavrgla njegove zakonske načrte. V bistvu se v Avstriji državni zbor javlja kakor posvetovalna uredba, kateri so dane izvestne pravice. Zakonski načrt sprejet v državnem zboru in potrjen od cesarja, postane zakon; no, ta zakonski načrt, kakor je pokazala povest poslednjih treh let, se zamore spremeniti v zakon tudi brez državnega zbora na podlagi gori omenjenega § 14.

Na tak način, ako nove volitve dajo državni zbor podoben kolikor toliko razpuščenemu, v katerem bode parlamentno delovanje nemogoče, ne sme biti govora o odstranjenju parlamentarizma, temveč o prenehanju delovanja posvetovalne uredbe.

Mogoče, da bi prehod na občno volilno pravico dal bolj blage rezultate. V Nemčiji tudi ni parlamentarizma. Vendar je knez Bismarck za volitve v „Reichstag“ uvel načelo občne volilne pravice. Razume se, da bi v Avstriji uvedenje tega sistema dalo prevesje slovanskim elementom, no, vlada bi dobila parlament odgovarjajoč resničnemu razpredeljenju narodnosti v državi.

Žal, prevladuje v dunajskih vladnih krogih bojazljivi konservatizem. Državni činitelji v Avstriji niso prišli dalje od slabih poskusov grofa Taaffeja in pred ničemer nimajo večjega strahu kakor pred fantomom panslavizma. Bati se je treba, a ne tega fantoma, temveč nenormalnega stanja, v katerem senahaja država s slovansko večino, vladana po nemški. Avstrija je brez dvoma pred vsem slovansko država in zato se nam poskusi avstrijskih Nemcev, pri volitvah dobiti prevlado za nemški jezik, predstavljajo neosnovanimi in brezsmiselnimi. Da cilj sam na sebi popolnoma ni doseči, tudi Nemci v Avstriji razumejo. No, onj ga tako zelo hočejo doseči, da so pripravljeni začasno pozabiti medsebojne prepire. Tako se pojasnjuje zblizanje nemške liberalne stranke s klerikalci. Dejstvo zlitja vseh nemških strank v edno ima zelo važen pomen. Očividno je, da so Nemci napolnjeni z globokim sovraštvom do Slovanov. Eden izmed vidnih nemških činiteljev v Avstriji, Steinwender, je v trenutku razdraženosti izpovedal, da bodo Nemci, ako jim bo usojeno biti premaganim od Slovanov, poklicali na pomoč Mažare in bodo tem hitreje oddali Avstrijo pod oblast Ogrske, čim bode gotovo, da morajo odstopiti prvenstvo Slovanom.

Med tem Slovani čisto nič ne strmiijo za prvenstvom, treba jim je le ednega — ravnopravnosti z Nemci.

Z nemškimi pretencijami bi se še zamoglo spoprijazniti, ako bi bile osnovane na pravi davnosti. No, ali je mogoče govoriti o pravi davnosti, ko se je ponemčenje Avstrije začelo stoprav v XVIII. stoletju, a v letu 1866 je ona že prenehala biti nemška država? Po porazu leta 1866 je Avstrija morala zavreči to nemško tradicijo ter zavzeti položaj zapadno-slovanske države, služoč zvezi nim sklepom med nemškim svetom in Rusijo. V tem obstoji tudi njen pravi poklic.

a ne v prevesni podpori nemških elementov v kvar lastnim svojim interesom. V letu 1867 so na Dunaju napravili potreben popravek — ločili so se od Ogrske. Sedaj je nastopil trenutek na praviti drugi popravek in razdeliti Avstrijo na slovansko in nemško. Ako se to ne bode storilo, tedaj bodo zmešnjave ostale stalna naprava te nesrečne države!

Celjske in štajarske novice.

(Pouk v ruskem jeziku) bode v sredo večer ob 8. uri v čitalnici prvičkrat.

(Imenovanje.) Naš rojak, bivši avskultant v Celju g. dr. Fr. Cvetko, je imenovan sodnim pristavom v Metliki.

(Premembe pri učiteljstvu.) G. Josip Schmoranz, učitelj na okoliški deški šoli v Celju, je dobil ednoletni dopust, da pohaja v tehnologičen muzej na Dunaju; njega nadomestuje gđc. Betika Supanek, abs. učit. kandidate in biva supletinja na Vranskem. Gosp. Munda, učitelj na okoliški deški šoli v Celju, ima tudi to leto dopust ter obiskuje konservatorij za godbo na Dunaju. Kot lani ga tudi to leto suplira g. Franjo Voglár. Učitelj gosp. M. Majcen je iz službenih ozirav premeščen iz Teharij v Loče (konjiški okraj). G. Krančič iz Št. Vida v Smarskem okraju postal je definitivni šolski voditelj na Svetini nad Celjem. G. I. Polák, učitelj pri Sv. Jakobu na Dolu, postal je defn. učitelj 5-razrednice na Hrastniku ob juž. želez. (laški okraj).

(Leitgeblov spomenik) že stoji od 3. t. m. Izklesan je iz kraškega mramorja, 2 in pol metra visok, ima na čelu v ematlu vdolano dobro zadeto podobo rajnega. Ves kamen je v moder nem slogu izdelan ter ima kratek, a markanten napis v slovenskem jeziku. Gotovo je eden najlepših spomenikov na slovenskem pokopališču. Izdelal ga je kamnosek Vinko Čamernik v Ljubljani.

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) ima svoje prihodnje redno zborovanje dne 2. novembra t. l. ob pol 11 uri dopoldne v okoliški deški šoli v Celju.

(Na umetniško razstavo v Ljubljano!) Zanimanje za nedeljski izlet k umetniški razstavi in hrvaški operi „Šubić-Zrinski“, se precej širi. Saj pa tudi ne more biti rodoljuba ali rodoljubkinje, ki ne bi malo žrtvoval za tako neprecenljiv dvojni užitek. Prosim vsa narodna društva, da agitujejo med svojimi udi za tem večjo udeležbo, a prijavijo vsaj do sobote jutraj „Celjski čitalnici“, koliko bo izletnikov, koliko jih gre zvečer v gledališče in kakšne sedeže želijo. Kakor so Tržačani vseh slojev na povratku iz Ljubljane zatrjevali: „Takega dneva še nismo doživeli“, tudi nobenega izletnika iz Štajarske ne bo ke-salo za izdane groše. Približni spored je naslednji: Odhod iz Celja z vlakom v nedeljo jutraj ob 7. uri 24 minut. Dohod v Ljubljano ob pol 10. uri dopoldne. Sprejem na kolodvoru, obhod po mestu, obisk umetniške razstave v „Mestnem domu“. (Vstopnina 20 kr.) Obed ni skupen, temveč si lahko izbere vsak po svoji volji, večina pa vendar gotovo ostane v „Narodnem domu“. Popoldne ob 3. uri zbirališče v „Narodnem domu“ ter izlet od tam na Rožnik ali Drenikov vrh. Zvečer, najbrže ob 6. uri, gledališčna predstava „Nikolaj Šubić Zrinski.“ Po predstavi prijateljski sestanek v „Narodnem domu“ do pol 12. ure. Potem odhod na kolodvor; odpeljemo se ob 12. uri 15 minut.

(Kakšni porotniki so v Celju mogoči?) Te dni je bil tožen tukajšnji sladčičar Mörtel, ker je kot načelnik obrtne zadrage sprejel za člana medicarja Rotha, dasi isti ni avstrijski državljani. Sodišče pa je moralo oba oprostiti, kajti Mörtel se je izgovarjal, da je zanesljivo mislil, da ima Roth avstrijsko državljanstvo, ker je že bil večkrat za — porotnika v Celju. Tako tedaj, Prusi in Mažari smejo soditi med našimi porotniki. To pač vrlo sprčuje o uradni vestnosti pri celjskem magistratu.

(Premeščenje.) Premeščena sta sodna pristava gg.: dr. Teodor Neupauer vitez Brandhausen iz Velikovca v Maribor in dr. Herman Wennig iz Voitsberga v Ptuj. Slovensčine kajpak da ne znata!

(Osebnosti.) Kontrolor deželne finančne blagajne v Gradcu, g. Frano Količnik je imenovan ravnateljem. Davčni nadzornik v Ljutomeru g. Gustav Pototschnigg je imenovan višjim davčnim nadzornikom v področju dež. fin. ravnateljstva v Gradcu.

(Žalec.) Slomšekova slavnost vršila se je — prepoved bila je preklicana — sijajno. Ljudstva zbralo se je toliko, da ni bilo prostorčka praznega in je moglo mnogo gostov oditi. Ves spored — razun obhoda po trgu — izvršil se je v veliko zadovoljnost navzočih. Natančneje poročilo prinesemo.

(Slovenske požarne brambel!) Na „gautagu“ nemških fajerberkarjev v Laškem trgu dne 7. t. m. je znani velenjski Priboschitz predlagal, da se izbacne trboveljska požarna bramba iz nemške deželne zveze, ako je res, da je ista sprejela slovensko poveljevanje. Pritrjevali so zastopniki iz Hrastnika, Loke(?), Nove cerkve itd. Prav s torijo vsa požarna društva na Slovenskem, da izstopijo iz nemške zveze, predno jih naduti nemškutaji izbacnejo.

(Zlato poroko) praznovala sta Florjan in Terezija Brišnik v Št. Jurju nad Taborom. Oba slavljenca sta še čvrsta in zdrava ter se veselita velikega potomstva, med katerim jima posebno ljubezen skazuje vnukinja Marija Cimperman, ki je oskrbela, da vsi sorodniki slovesno praznujejo ta dan.

(Dr. Kranjcev sin — renegat.) Sin pokojnega štajarskega rodoljuba dr. Josipa Kranjca, kateremu so pred kratkim štajarski Slovenci odkrili tako slovesno spomenik v Škalah, živi v Celovcu kot odvetnik in mestni svetovalec ter se seveda piše Krainz. Isti je zagrizen renegat ter porabi vsako priliko udrihati po Slovencih. Pri tem se pač ni uresničil pregovor: „Kakšen oče, takšen sin.“

(Požar.) V (Ebenstreitu) pri Konjicah so zgorela dne 6. t. m. posestniku Kračunu vsa poslopja. Zavarovan je le za neznatni znesek.

(Čitalnica v Slov. Bistrici) ima v sredo, dne 24. t. m. ob 2. uri popoldne občni zbor z sledečim devnim redom: 1. Poročilo odbora 2. Volitev novega odbora. 3. Predlogi. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Novo bralno društvo) snujejo v Tinjah pri Slov. Bistrici.

(Taki so Nemci!) V krajni šolski svet v Hajdini pri Ptujju je zašel nekako tudi ptujski velenec Strašil. Pri zadnji seji je ta naduti „German“ zahteval, da se mu pošilja nemško vabilo k sejam ter da kupuje šola vse potrebščine pri Nemcu Blankeju v Ptujju. Načelnik gospod Grahar pa je usiljenca pošteno zavrnil. Čast!

(Kako se obhaja v Mariboru cesarjeva 70letnica?) V proslavo cesarjeve 70letnice je priredila mariborska kmetijska podružnica jubilejno razstavo sadja. Večino predmetov so razstavili slovenski kmetovalci. K zaključku je svirala godba ondote južne železnice pretečeno nedeljo — „Wacht am Rhein“. Toda pohvalno se mora omeniti, da je večina meščanstva še vendar dinastična, kajti pri cesarski pesmi je bilo čisto drugačno navdušenje kakor pa pri omenjeni pruski himni.

(Izpiti učiteljske usposobljenosti v Mariboru) se prično dne 5. novembra ob 8. uri jutraj. Prošnje je poslati najpozneje do 1. novembra izpraševalni komisiji predpisanim službenim potom.

(Mesto poštnega oskrbnika v Mariboru) se kmalu popolni. Nemško nacionalni poslanci delajo na vse kriplje, da dobi mesto njihov prišast, kar se jim pri obstoječem sistemu tudi najbrže posreči.

(Na mariborski sadni razstavi) so dobili Slovenci le bronaste svetinje, zlate in srebrne svetinje so se porazdelile nemškim Mariboržankam.

(Ustrelil se je) v Mariboru dne 10. t. m. vojak R. Grabner pri ondote vojaškem skladišču.

(Premog) so zasledili v gori Kalvarija pri Mariboru. Isti je rujave vrste in nič ne zaostaja v kakovosti za trboveljskim. Mariborski mestni zastop je baje že prosil dovoljenja, slediti tam premog.

(Žganje je ubilo) v Št. Janžu pri Dravogradu nekega pijančka.

(Ponesrečil je) v Pamečah pri Slov. Gradcu drvar Miha Lužnik iz Šmartna. Zvrnil se je nanj z deskami obložen voz ter ga zmečkal. Nesrečnež zapušča petero nepreskrbljenih otrok.

(Poročil se je) v Gradcu c. kr. finančni koncipist v Krškem g. Robert Kermavner z gospico Natalijo Zabrodovo iz sloveče graške narodne obitelji. Poročil ju je Slovenec č. g. Anton Vamberger, kurat prisilne delavnice v Messendorfu.

(Izpiti učiteljske usposobljenosti) se prično v Gradcu dne 6. novembra t. l. ob 8. uri jutraj. Prošnje je poslati službenim potom do 31. t. m. izpraševalni komisiji.

(Štajarsko šolstvo.) V pretečenem šolskem letu je bilo na Štajarskem 19 meščanskih šol. Od teh jih zdržiže dežela sama pet. Vseh 19 šol pa je strogo nemških, Slovenci nimamo niti edne! Ljudskih šol je bilo 845 od teh 227 ednorazrednih, 234 dvorazrednih, 142 trirazrednih, 108 štirirazrednih, 18 šestrazrednih. Nemških šol je bilo 581, 227 slovenskih, 37 slovensko nemških. Tako tolmačenje dež. šolskega sveta gleda slovenskih šol seveda ni resnično. Izmed za šolo godnih otrok je hodilo v šolo 96%. Poročilo dež. šol. sveta tudi konstatuje, da se poučuje zadnji čas uspešno nemščina na — slovenskih šolah. Jako povoljno je poučevalo nemščino 917 učiteljev; povoljno 1112, zadostno 336, nezadostno pa 35 slovenskih učiteljev. Vsega učiteljskega osebja je bilo 2430! in sicer 1645 moških in 785 ženskih. Število ženskih moči se je pomnožilo za 59, moških pa samo za šest.

Volilno gibanje.

Mozirje. Na mnogobrojno zbrani volilnem shodu Gorenjesavinske doline v Mozirju v nedeljo dne 14. oktobra t. l. bil je z velikim navdušenjem ednoglasno postavljen kandidat V. kurije g. Dragotin Hribar. Za mestno skupino Celje Brežice postavljen je ednoglasno z burnim odobravanjem g. dr. Ivan Dečko. O poslancu IV. kurije vitezu Berks-u pa se izreče želja, da se osebno predstavi, ker je mnogim volilcem nepoznat.

Z velespoštovanjem

Alojzij Goričar,
veleposesnik.

Ljutomer. Pri današnjem shodu zaupnih moč, sklicanem po tukajšnjem političnem in gospodarskem društvu, pri katerem so bili zastopani vsi stanovi, so se izrekli vsi zaupniki so glasno za kandidaturu g. Dragotin Hribar-ja za V. kurijo.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Misja,

tajnik okrajne posojilnice in okrajni odbornik.

Druge slovenske novice.

(Osebnosti.) Avskultant g. Jos. Prevec je imenovan sodnim pristavom za Logatec. Davčni nadzornik v Postojni g. dr. Ivan Ponebšek je imenovan višjim davčnim nadzornikom za Ljubljano. Okrajni komisar v Krškem g. Viljem baron Rechbach je imenovan višjim okraj. komisarjem. Poštnim kontrolorjem je imenovan višji oficijal g. Ivan Vidmar.

(Oddaja cestnih mitnic v zakup.) Od 1. januarja 1901 se oddajo na Kranjskem dražbenim potom naslednje mitnice v zakup: Ježica, Drenova gorica, Vrhnika, Smolenja vas in Pogonice.

(Jugoslovanska umetniška razstava.) Jugoslovanski umetniki prirede meseca decembra t. l. umetniško razstavo v Zagrebu. Po novem letu pa bo takšna razstava tudi v Ljubljani in Pragi.

(Umrl je) v Fužinah pri Ljubljani dne 13. t. m. g. Andrej Jamar, bivši oskrbnik fužinske tovarne. Pokojnik se je bavil v mladosti tudi s pesnikovanjem ter zložil med drugimi znano pesmico „Ljubica moja, kaj si stila“. N. p. v. m.

(Na Vrhniki) izkopuje konzervator g. Jenny rimska zidovja ter ostaline iz one dobe.

(Utonil je) na Bledu v jezeru dne 11. t. m. dveletni Slavko Mandelc.

(Ogenj) je upepalil v noči 7. t. m. hišo udove Ivane Grošelj v Št. Jurju pri Litiji.

(Cesarjev dar.) Pogorelec pri Sv. Magdalen pri Beljaku je podaril cesar 1600 kron.

(Svinjska kuga) razsaja v nekaterih občinah velikovškega okraja.

(V celovski bogoslovnici) je letos 49 bogoslovcev, in sicer 22 Slovencev in 27 Nemcev. — Stolni vikar v Celovcu č. g. Greg. Weiss je imenovan namestnim učiteljem za veronauk na ondodnem učiteljsku.

(Za železnico čez Karavanke) je dovolil celovski mestni svet 80.000 kron prispevka.

(V Trstu) je zgorelo dne 12. t. m. veliko skladišče tovarne za olje. Škoda cenijo nad 300.000 kron.

(Samomor.) V Trstu se je ustrelil finančni praktikant Boštjan Peček, doma iz Loškega potoka na Kranjskem.

(Istrski deželni zbor) se baje razpusti ter se vrše nove volitve meseca aprila prihodnjega leta.

(Italijansko sovraštvo sega do grobov.) V Umagu v Istri je zapovedalo županstvo trgovcu Tonceli, odstraniti z groba svoje žene nagrobni kamen, ker nosi slovenski napis. Politična oblast je prepoved razveljavila, na kar se je občina pritožila na ministerstvo, ki pa je tudi pritožbo odklonilo, češ, da nima napis nič protipostavnega. Laška zagrizenost se pred grobom ne obstoja!

(Imenovanje.) G. Adalbert Gertscher, predsednik deželnega nadsodišča v Zadru je imenovan tajnim svetnikom. To je oni mož, ki je še bil pred par leti predsednik celjskemu okrožnemu sodišču, a ga od onega časa tako brzo porivajo po lestvi navzgor, da bi se vsakemu drugemu v glavi zvrtilo.

Dopisi.

Iz Kozjega. C. kr. uradniki — zavarovalni agenti, kaj ne, to je pač nekaj čudnega! A pri nas je vse mogoče. Tako je c. kr. kancelist Emanuel Sartory agent zavarovalne družbe „North British“, njegov subagent, ali vsaj njegov kasir pa je menda znani „purgar“, uradni sluga Volavšek. Razvidno je to iz potrdila na polici št. 65.780/1. Pa še opominjalne troške si naš Emanuel računi! Po našem mnenju se pač ta agentura prav nič ne strinja s poklicem, kakršnega je po milosti dosegel g. Sartory. Ali mu ne zadostuje plača, katero dobiva od države? — Pa tudi c. kr. kancelist Tschellbüll je agent dunajske zavarovalnice proti elementarnim škodam, kakor kaže tabla nad njegovim stanovanjem. Bil je že poprej agent te zavarovalnice in je to šaržo tudi kot uradnik obdržal. Ali se bode pa menda izgovoril na svojega nadobudnega sinčka, sodnega pisarja, da ima ta agenturo? Mogoče, saj smo v Kozjem!

A pustimo uradnike-agente, pa se ozrimo zopet nekoliko na našega gospoda davkarja — pardon — novopečenega naddavkarja. Vendar enkrat! — Kaj ne gospod naddavkar? Mi vam čestitamo, čestitamo pa še posebno samim sebi, ker nas bodele zapustili ter se podali med hvaležnejše vam nemške bratce. Tam bodele brez skrbi razmotrivali o nemškem pivu in drugih takih stvareh in tudi vaš sin bode tam z večjo korajžo nosil frankfurtarski trak ter kričal svoj „Heil und Sieg!“ Tam ne bo Podsedčanov, da bi mu nos odbili!

No, spomin nam bode pa vendar zapustil, namreč tisto globo za naše uboge, katero si je priboril s svojim oljkanim vedenjem; reveži mu bodo gotovo hvaležni na tem plemenitem činu! A dovolj, srce mi je že težko, bodi torej slovo kratko: vi greste radi, mi se vas pa radi znebimo — z Bogom!

Narodno-gospodarske novice.

Zakaj propada kmetijstvo?

Kmetijstvo sploh, posebno pa v naših slovenskih pokrajinah hira in propada in postaja od leta do leta ubožnejše. Če se pomisli položaj našega kmeta, se človeku milo pri srcu stori in nehote se povpraša, kaj je temu vzrok. Da, vzrokov je mnogo; pa povprašajmo kmetiča o tem in on nam odgovori: Krive so velike dače, slabe letine, dragi posli, predrago sem „črez vzel“

itd. itd. nam navede polno vzrokov, a nikdar ne reče ter morebiti niti sebe nikdar ne povpraša: Ali nisem znabit sam kriv, da gre kmetija rakovo pot? In če odgovorimo: da, prijatelj, sam si kriv, tedaj bomo največkrat pravo zadeli. Glavni vzroki so: Slabe strasti, katerim je kmetisko ljudstvo podvrženo, nevednost in malomarnost.

Kaj pa je strast? Strast je, ali razburjenost, katero naša duša občuti, kakor jezo, sovraštvo itd. ali pa jako hudo poželjenje ali nagnenje do kakšne stvari n. pr. strast do igre, pijančevanja, tožbe itd.

Človek je strasten, kadar v njegovi duši povsem edna želja ali poželjenje kraljuje, katere vsem drugim željam zapoveduje.

Če hočemo ubožnost pomanjšati, moramo pred vsem skrbeti, da te slabe strasti zadušimo in sicer najpoprej sami v sebi in potem po zmožnosti v svojih bližnjih, kar se najlaglje z dobrim zgledom in s poukom doseže.

Edna najhujših strasti je jeza, katere ima vsikdar slabe posledice, ki so večinoma bolj v škodo onemu, ki se jezi, kakor onemu, na katerega se jezimo. Kaj pride vse iz jeze: kreg in prepir, obrekovanje, sovraštvo, pretep, tožba, potem veliki stroški in nazadnje siromaštvo.

Prijatelj, nikdar se ne prepiraj, v prepiru ne poučiš ni sebe ne druge. Kdo se v prepiru grdi in razžaljivih besedi poslužuje, s tem na znanja, da nima drugih dokazov, katere bi zamogel predbacivati svojemu nasprotniku.

Veliko kmetij je propadlo in jih še propada zavoljo nasledkov jeze, to je, kadar pride iz strasti do tožbe. Zaradi malenkosti n. pr. za košček zemlje ali kaj drugega sta dva kmeta v stanu se pripraviti in se v svoji trdovratnosti toževati tako dolgo, da pride eden ali drugi, po gostu pa oba na nič, ali pa saj svojo družino jako občutljivo gmotno oškodujeta. In kdo ima korist od tožbe?

Sto pet goldinarjev bi moral dobiti
Ali odvetnik po legi se znal je priviti.
Posledica: On pododoval je stotak
In jaz ubogi siromak, pa samo — petak.

Politični pregled.

(Državni dolg.) Koncem leta mora avstrijska država plačati banki 40 milijonov kron. Za to pa ni dovolj nabranih davkov, a drugam se finančni minister ne more obrniti po denar brez dovoljenja državnega zbora.

(Škofovska posvetovanja) se vrše na Dunaju dne 6. novembra t. l. pod predsedstvom kardinala Grusche. Prisostvoval bo tudi lavantinski knezoškof dr. Napotnik. V razgovor pridejo med drugimi točkami tudi bodoče državno-zborske volitve.

(Dunajski Čehi) snujejo novo politično društvo, ki bo obsegalo vso Avstrijo ter se imenovalo „Slovansko politično društvo za Avstrijo“. (Češki deželni odborniki) so sklenili, pozvati vlado, da skliče deželni zbor k zasedanju. (Predsednikom dalmatinskega dež. zbora) je imenoval cesar deželnega poslanca dr. Vicka Ivčevića.

(80letnica barona Fr. Filipovića (Philippovich)) Pred par dnevi je obhajal 80letni rojstni dan feldcajgmajster baron Fr. Filipovič. Odlikoval se je v mnogih vojnah, tako leta 1848—49 proti ogrski revoluciji, leta 1859 v Italiji, posebno pa pri zavzetju Bosne in Hercegovine, od koder je brzojavil cesarju: „Bosna se klanja Vašemu Veličanstvu“. Jubilar je bil leta 1863 cesarjev pribočnik. Leta 1865 je bil imenovan cesarskim namestnikom v Dalmaciji, leta 1869 vojaškim poveljnikom v Kostnici, leta 1874 na Moravskem in v Šleziji, leta 1877 pa v Zagrebu. Odlikovan je z nebrojimi avstrijskimi in tujimi redi ter je imejtelj 70. pešpolka. Po rojstvu je Hrvat iz malega mesteca Gospića.

(Mažari in nemščina.) Učna komisija v Budapešti je sklenila, da se začne s poukom nemščine šele v petem in šestem razredu, a tudi tukaj ostane nemščina le prostovoljni predmet. Avstrijskim Nemcem so se seveda Mažari s to pametno odredbo hudo zamerili.

(Mažarska požrtvovalnost) Grof Palffy je ponudil svoje posestvo v požunskem komitatu, ki meri 6000 oralov ter je vredno 27 milijonov kron, da se napravi kulturna ustanova. D. te usta

nove bodo imeli pravico sinovi srednjih ogrskih slojev, če le dokažejo, da so — [mažarskega mišljenja ter študirajo na ogrskih zavodih. Vsak prosilec zamore dobiti 700—1000 kron letne podpore. Oj, da nimamo Slovani takšnih mecenov!

(Mažarsko gospodarstvo.) Ogrskemu državnemu zboru je predložila vlada nedavno proračun za prihodnje leto. Prebitka izkazuje samo 35 kron, dočim je bilo lansko leto preostanka 111.000 kron, Lep napredek!

(Nova škofija v Bukovini.) Lvovska nadškofija je na novo zasesti. Pri tej priliki se vrše pogajanja, da se bukovinski del te nadškofije odcepi ter se ustanovi v Črnovicah nova rimsko-katoliška stolica.

(Avstrija in vatican.) Avstrijski poslanik na papeževem dvoru grof Revetera je odpoklican. Do tega je baje prišlo največ zaradi tega, ker na vaticanskem poslopu, kjer stanuje avstrijski poslanik, ni bilo o smrti italijanskega kralja nobene žalne zastave.

(Bolgarski knez Ferdinand) pride v kratkem času v Carigrad. Njegov obisk se spravlja v zvezo z bolgarsko rumunskim razporom.

(Katoliško brzojavno agenturo) nameravajo ustanoviti v Rimu kot konkurenco židovskim ednakim podjetjem, kakor so Reuter, Havas, Stefani itd., od katerih zajemajo dnevni časopisi svoja poročila.

(200letnica pruskega kraljestva) se obaja v Königsbergu dne 18. januarja 1901. Svečanosti bode prisostvoval tudi cesar Viljem II. s celim dvorom.

(Vstaja v Maroku.) Še ni v južni Afriki miru, že so se začele severne afrikanke države vznemirjati. V Maroku je napočila ljudska vstaja, ki zahteva odstranitev sultana. Gotovo bodo tudi tukaj evropske velevalsti pomirjevalno v mes posegle po basni dveh veveric in opica z orehom.

(Vojna v Afriki.) Pri Vredfort Roadu so se bife Dewetove čete od 5. do 7. t. m. neprestano z Angleži. Ker je imel Dewet samo 1000 mož in pet topov, moral se je končno umakniti. Pri prehodu čez reko Kap pri Muidinu so Buri prevrgli angleški vlak. Mnogo Angležev in njihove živine se je ubilo, pa tudi ostale so Buri večinoma postreljali ali pa ujeli. Pri Kufersportu so Buri napadli Bullerjev tabor. Dne 10. t. m. so Buri zajeli angleško predstražo ter razdri severno od Betulije 600 m železnice.

(Vojna na Kitajskem.) Kitajska cesarica jo baje nevarno zbolela ter prepustila celo vodstvo cesarju. Ta je naznanil, da bo večina upornih princev usmrčenih, drugi pa obsojeni v do smrtne ječe. Med Rusijo in Angleško je nastalo nasprotstvo, ker je Waldersee poveril upravo železnice Tientsin Šan Hai Kavan in Tientsin Yang-Tsin Rusom, dasi so bile te železnice dosedaj v angleških rokah. Mednarodne čete so brez odpora dospale v Paotingfu. Za mesec november se pripravljajo splošne vstaje v južnih pokrajinah. Tembolj neumevno je tedaj, da velesile odmičejo svoje čete. Amerika odpokliče vse vojaštvo, tudi večina francoskih čet odide v Maniló, dočim se japonskih čet vrne polovica domov.

Razne stvari.

(Novi kardinali) so postali: dunajski nuncij Taliani, ameriški delegat Martinelli, major-dom De la Volpe, namestnik drž. tajnika Tripeppi in Generari.

(Kako slavi poljski narod svoje pisatelje.) V mesecu decembru obhajajo Poljaki jubilej prvega svojega pisatelja Henrika Sienkiewicza. Hvaležni narod je sklenil pri tej priliki kupiti pisatelju graščino Oblengorek. Do 25. septembra je dospelo od vseh strani 75.315 rubljev, dasi stane graščina s posestvom samo 51.219 rubljev. Razni trgovci in industrijci so se ponudili, da priskrbé brezplačno različne predmete in pohištvo, da se tem krasnejše opremi novi pesnikov dom. Poljski narod tedaj vé, da zaslužnim možem ni pomagano samo s kamenitim spomenikom — po smrti.

(Moskva nima vode.) V Moskvi se je pokvaril vodovod in vsak čas so razne ulice brez vode. Tovarne so večkrat tako v zadregi, da morajo ustaviti stroje. A niti ljudje nimajo vode za svoje potrebe. Seveda jo zato podjetni prodajalci ponujajo za denar.

(Iz ameriških milijonarskih krogov) poročajo sledeče „malenkosti“: Milijonar W. K. Vanderbilt je poslal svoji hčerki, vojvodinji Mal-

bouroughški, iz veselja, da se je vojvoda zdrav povrnil iz transvaalske vojne — ček čez 500 000 dolarjev. — Miss Louisa Morgan, najstarejša hči I. Pierponta Morgan, se v kratkem poroči s H. Livingstone Satterleem ter prejme od svojega očeta kakor darilo malenkost enega milijona dolarjev. — Albert T. Patrik je glavni dedič nedavno umrlega W. M. R. ce a, čegar zapuščino cenijo na 15 milijonov dolarjev.

Anton Žičkar
posestnik in trgovec
v Lončarjevemdolu pri Sevnici

proda svoje
zemljišče in
z opeko krito hišo

katera ima lepo veliko klet, tri lepe velike sobe in eno hrambo za jedila. Nadalje proda gospodarsko poslopje, zidani blev, pod za mlaiti ter kozolec s štirimi okni. Končno 6 njiv, 5 travnikov in gozdov; vsega skupaj je 16 do 17 oralov za 1500 gl.

V Lončarjevemdolu blizu Sevnice je v najem oddati na prav lepi legi jako dobro obiskovana
gostilna in trgovina
z mešaním blagom. Stanovanje z dvema sobama in kuhinjo. Torej, če kdo želi v najem vzeti, naj povpraša pri gospodu Antonu Žičkarju posestniku in trgovcu v Sevnici, pri katerem se tudi pogoji zve.

(423) 2-1 **Anton Žičkar.**

Vrt v Gaberjih se proda ali da v najem. (419) 2-1
Albina Kapus.

Meblovana mesečna soba
s hrano ali tudi brez hrane je takoj oddati. — Vse natančneje pove
Josip Hočevár
v Kolodvorskih ulicah št. 5.
(425) 2-1

(420) 3-1 **Naprodaj je**
majhno posestvo
v lepi legi obstoječe iz hiše s 7 sobami, kuhinje, kleti 8 oralov travnikov, njiv in vrta, ter čez 1 oral gozda za 3000 gl. — Več se zve na
graščini Plevna pošta Žalec.

Prav ceno je kupiti
50 okvirjev za okna
50 dvojnatih oken in zatvornic
Več pove graščina Plevna,
(421) 3-1 pošta Žalec

Posestvo naprodaj.
Lepo posestvo, ki meri 25 oralov in obstoji iz njiv, travnikov, pašnikov, treh vinogradov ter lepega gozda s hišo in gospodarskimi poslopi
je naprodaj.
Posestvo leži v okolici Hrastik občine Bezovica pri Konjicah. Več povesta Valentin in Mica Fidler
(414) v Bezovici pri Konjicah. Štajarsko. 2-2

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani
Špitalske ulice šte. 2.

(413) 3-2 **Vabilo**
na
občni zbor
hranilnice in posojilnice v Laškem
registrirane zadrage z omejeno zavezo
kateri se boče vršil
v nedeljo, dne 21. oktobra 1900 ob 5. uri pop.
v salonu pri „hotelu Flosarju“ v Laškem
s sledečim dnevnim redom:
1. Volitev odbora.
2. Prememba pravil.
3. Slučajnosti.
V slučaju, da bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob določen 5 uri, vrši se ob 6. uri drugi občni zbor isti dan v istih prostorih in z istim dnevnim redom, kateri sklepa veljavno ne oziraje na število udeležencev.
K obilni udeležbi vabi
načelnstvo.

Št. 43.250

Razglas.

Naročevanje ameriških trt iz združenih državnih in deželnih nasadov
za dobo 1900/1901.

Štajarska dežela odda v pozni jeseni 1900 in spomladi 1901 naslednje množine ameriških trt pod temile pogoji:

1. 350 000 požlahnjenih (večinoma rumen mosler, laški rilček, beli burgundec, gutedel rudeč in beli, zeleni silvanec, modri kolnec, rudeči traminec) na Rip. Portalis, Vitis Solonis in Rip. Montikola.

2. 650 000 korenin Rip. Portalis, Rip. Montikola in Vitis Solonis.

3. Veliko množino rezanih trt, katerim so zgoraj navedene tri vrste za podlago.

Ad 1. 250 000 cepljenk odda se nepremožnim in manj premožnim vrednim posestnikom vinogradov za znižano ceno 160 kron za 1000 komadov, ostanek se proda vsakih 1000 komadov za 240 kron.

Ad 2. Od korenin se proda 350 000 komadov nepremožnim in manj premožnim vrednim vinogradarjem za znižano ceno 10 kron za 1000 komadov, ostanek se proda po 20 kron vsakih 1000 komadov.

Ad 3. Od reznikov se odda polovica brez plačno, ostanek za znižano ceno po 6 kron za 1000 komadov, in sicer z ozirom na gmočno stanje naročnikov.

Vse te trte se bodo oddale samo štajarskim posestnikom, katerih vinogradi se nahajajo v občinah, ki so razglašene kot od trtne uši napadene. Postranski kupci so izključeni.

Cene veljajo od nasadov ter se bodo vsakojaki stroški za zavoje in prevožno posebej računili.

V Gradcu, meseca oktobra 1900.

Od štajarskega deželnega odbora:

Edmund grof Attems.

Najboljše strune
za gosli, kitare, tamburice in citre
dobiti so v
trgovini
Drag. Hribar-ja
v Celju
Rotovska ulica šte. 2.

(424) 2-1

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič
trgovina z železnino „MERKUR“
Celje, Graške ulice št. 12

Priporočam svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov kakor tudi izvrstne slamorezne kose.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pchištenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpriprostejših do najfinnejše izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni.

Velika izbira železnih nagrobnih križev.

* Slavno občinstvo vabim najljubneje, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo, *

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani
Špitalske ulice šte. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. za po najkulantnejših pogojih. Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje
denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na giroconto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzigaja.
Eskompt menic najkulantneje.
(391) **Borzna naročila.**